

Od redakcji... tym razem nieco jubileuszowo

Oddajemy do rąk czytelnika 50. zeszyt czasopisma *Paedagogia Christiana*. Jest to zatem – biorąc pod uwagę liczbę zeszytów – wydanie jubileuszowe. Równocześnie – ponieważ przez pierwsze dwa lata czasopismo ukazywało się jako rocznik – o jubileuszu można było mówić *de facto* w ubiegłym, czyli 2021 roku, w którym minęło 25 lat funkcjonowania tytułu na polskim rynku czasopism naukowych. Zeszytem nr 50 zamykamy 26. rok pracy. Wykorzystując jednak okazję jego wydania, warto przypomnieć, że *Paedagogia Christiana* zostało założone w 1997 roku przez ks. prof. dra hab. Jerzego Bagrowicza, który do 2011 roku był redaktorem naczelnym czasopisma (zeszyty nr 1–28). W latach 2012–2014 (zeszyty nr 29–34) funkcję tę pełnił ks. prof. dr hab. Jarosław Michalski. Od 2015 roku (zeszytu nr 35) nad pracami redakcyjnymi stara się czuwać piszący te słowa. W tym czasie wiele się zmieniło, jeżeli chodzi o proces recenzji, zasady przygotowania tekstu do druku, indeksację czasopisma w bazach naukowych. Czasopismo straciło formę książki, którą można postawić na półkę, i zaczęło być wydawane elektronicznie. Kwestie formalne to jednak aspekt drugorzędny. Z pewnością czasopisma będą podlegały kolejnym przeobrażeniom pod tym względem. O wiele bardziej istotna jest tożsamość czasopisma, która była budowana w minionym okresie. To temu tematowi warto poświęcić nieco uwagi.

Paedagogia Christiana zostało założone jako forum dyskusji nad kwestiami pedagogiczno-religijnymi, sytuującymi się na pograniczu teologii i pedagogiki. Początkowo ukazywało się w Instytucie Pedagogiki UMK, by – po utworzeniu Wydziału Teologicznego na toruńskim Uniwersytecie – przez kilka lat znaleźć afiliację w tej jednostce. Od wielu lat funkcjonuje jednak jako czasopismo pedagogiczne, podejmujące przede wszystkim problematykę filozofii i teorii

wychowania. Warto podkreślić, że jego celem podstawowym nie jest budowanie teorii wychowania religijnego, ale poszukiwanie odpowiedzi na pytanie o istotę wychowania jako takiego, wychowania, które staje się doświadczeniem każdego człowieka, niezależnie od tego, czy wymiar religijny jest w nim uwzględniany, czy świadomie pomijany. Co w takim razie odróżnia *Paedagogia Christiana* od innych czasopism pedagogicznych?

Jeżeli chodzi o źródła, cechą badań publikowanych na łamach *Paedagogia Christiana* jest uwzględnianie w nich inspiracji płynących z doświadczenia wychowania religijnego, przede wszystkim chrześcijańskiego, a także z przesłania biblijnego i teologii chrześcijańskiej. Na kartach Pisma Świętego, które teologia stara się odczytać, zostało przecież utrwalone doświadczenie wychowania realizowanego w perspektywie odniesień zarówno człowieka do Boga, jak i Boga do człowieka. Z refleksji nad tym doświadczeniem wynika z kolei antropologiczne założenie osobowej natury człowieka i jego podmiotowości w procesie wychowania. Człowiek nie jest rozumiany jako element struktury społecznej, której jest podporządkowany i do której powinien się dopasować, ale jako osoba – byt doskonały, który może być jedynie celem, a nie środkiem do innych celów, natomiast w wymiarze relacyjnym – jako zdolny i powołany do budowania wspólnoty z Bogiem i człowiekiem. Założenia antropologiczne tworzą ponadto fundamenty służące sformułowaniu teleologii wychowania. W tym obszarze cele są tak ujmowane, aby uwzględnić transcendentny wymiar ludzkiego istnienia, a więc nie redukować go do kontekstów społeczno-kulturowych. Odniesienie się do nich w refleksji pedagogicznej skutkuje poszukiwaniem teorii wychowania integralnego. Ukazujące się w ostatnich latach zeszyty tematyczne, poświęcone czy to wprost personalizmowi chrześcijańskiemu, czy takim kategoriom jak dialog, samotność, przebaczenie, stanowią wyraz coraz większej dojrzałości wydawanego w Toruniu periodyku.

Budowany przez lata profil czasopisma wiele zawdzięcza Sekcji Pedagogiki Chrześcijańskiej (i wspierającego ją szerokiego Zespołu) Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, kierowanej przez ks. prof. dra hab. Mariana Nowaka, w której pracach uczestniczy wielu autorów publikujących na łamach *Paedagogia Christiana*. Podsumowując miniony już czas, nie sposób zatem nie wyrazić wdzięczności temu gronu za inspirację oraz zgłaszanie do *Paedagogia Christiana* wyników swoich badań. O jakości czasopisma decydują bezpośrednio osoby zaangażowane w prace redakcyjne, a zwłaszcza redaktorzy, dzięki którym powstały zeszyty tematyczne, oraz recenzenci, z których kompetencji

redakcja korzysta. Pragnę podziękować im za poświęcony czas i wysiłek skrupulatnego sprawdzania tekstów – wysiłek dyskretny i ze względu na anonimowość recenzji często niedoceniany. Podziękowania kieruję wreszcie w stronę tych wszystkich, którzy wykonują różnego rodzaju prace techniczne, najpierw sekretarzy redakcji, sprawdzających poprawność formalną artykułów, kompletność bibliografii oraz dbających o widoczność czasopisma w bazach danych, i wreszcie pracowników Wydawnictwa Naukowego UMK, którzy troszczą się o poprawność językową i estetyczny wygląd publikowanych artykułów. Spędzają nad tymi tekstami naprawdę wiele czasu!

Jubileusz to z pewnością czas na podsumowanie i wyrażenie wdzięczności, ale nie chodzi przecież o to, by patrzeć tylko w przeszłość. Jubileusz to spojrzenie na przebytą drogę po to, by zdać sobie sprawę z aktualnego położenia i ruszyć w dalszą wędrówkę. Wśród osób, które współpracują z czasopismem, diskutowane są kolejne tematy – ważne i wymagające podjęcia. Niektóre domagają się szerszego spojrzenia, uwzględnienia wyników badań o podobnym profilu, prowadzonych w ośrodkach zagranicznych. Czasopismo powoli staje się rozpoznawalne za granicami Polski, jednak w tym obszarze wiele pracy należy jeszcze wykonać. Jaką drogę uda się przejść przez następne 25 lat i 50 zeszytów? Mam nadzieję, że kolejny zespół redakcyjny podsumuje ją w 2047 roku...

Jarosław Horowski